

Gesztesi József nyugalmazott főigazgató 1927-2017

Széchenyi István Egyetem **Gesztesi József** értékteremtő életútjára, személyiségére **dr. Cseh Sándor** egyetemi docens, egyetemi oktató az **Apáczai Csere János Tanítóképző Főiskola egykori főigazgatójának**, az Apáczai Csere János Kar volt dékánjának 2018. január 12-ei búcsúztatón mondott beszédével emlékeznek.

„Tisztelt gyászoló család! Rokonok, ismerősök, kollégák, tanítványok! Kedves Főigazgató úr, Tanár úr! Kedves Jóska bácsi!

A közvetlen hozzátartozóiddal mélyen együtt érezve a Liszt Ferenc utcában a 240 éves Tanítóképző gyászol.

Kedves Tanár úr! Az elmúlt napokban, ott a munkahelyed színhelyén a fényképed előtt, Rád gondolva hajtottunk fejet mi, a volt oktatótársaid, munkatársaid. De kifejezték tiszteletüket a hallgatók, az új tanártársak is, akik Téged nem ismertek, de látták és olvasták, hogy egy olyan tanár távozott el a földi szférából, aki 20 évet úgy töltött el életéből, hogy a mai intézmény jogelődjének vezetése volt a feladata.

Tiszteletünk legfőképpen ezért a 20 évről szól. Azaz, 1967-ben visszakérültél az alma materbe, a Győri Tanítóképző Intézetbe, de már főigazgatóként, és mindezt a feladatot ellátad nyugdíjba vonulásodig, 1987-ig. Embert próbáló időszak volt ez az akkori körülmények között. 1967-ben a Tanítóképző Győr város egyetlen állami felsőoktatási intézménye, pedagógusképző intézmény, amelyben az ideológiai nevelés hangsúlyozottan volt jelen, illetve minden történés annak volt alárendelve.

E körülmények között az emberség, a pedagógiai elvek mentén kellett megtalálni azt a mezsgyét, hogy az elődök által 1778 óta megteremtett tanítóképző szellemisége fennmaradjon, úgy működjön, hogy az emberi értékek mentén felnevelődött tanítók kerüljenek ki a falak közül. Visszatekintve most már látjuk, hogy ez mekkora feladat, mennyi vívódást jelenthetett és milyen bölcsességet igényelt.

Kedves gyászolók! Egy olyan tanáregyéniség távozott közülünk, akinek fontos volt a tudomány teljes spektruma, akinek fontos volt a bölcsészet-, a társadalom-, a természettudomány, de mindezek mellett elkötelezett volt a művészetek, azaz a zene, a képzőművészet és a sport iránt is. Ezt bizonyítják a ma már történelminek tűnő relikviák sorozatait, amelyeket az intézmény hallgatói különböző versenyeken országos és nemzetközi szinten elértek. Ebben nagy szerepet vállalt a vezetői kör, a főigazgató, aki fontosnak tartotta a tehetséges hallgatók helyzetbe hozását.

Aki fontosnak tartotta, hogy a tanulmányok alatt az intézmény a lehető legtöbbet adjon a tanítványoknak. Győr tanítóképzőjében gyakran jelentek meg az akkori időszak kiemelkedő tudós és művész egyéniségei. Ma már nem is tudjuk felfogni, hogy akkor, amikor a televízió képernyő is különleges lehetőségnek számított, mit jelentett egy leendő pedagógus számára találkozni Major Tamással, Mensáros Lászlóval, Nagy Lászlóval, Déry Tiborral vagy Bartók Béláné Pásztory Dittával.

Iskolateremtő, iskolaszervező tevékenység kapcsolódik Tanár úr vezetői tevékenységéhez, hisz a magyar felsőoktatás rendszerébe kellett illeszteni a tanítóképző intézményét, amely akkor, a hatvanas évek végén intézeti rendszerben működött. Az 1975-ös év hozta meg a várva várt lehetőséget. Kitaró következetes munka gyümölcse az, hogy a főiskolától elvárt szerkezetben indulhatott meg a tanév 1975. szeptember elsején. Ki kellett alakítani a tanszékeket, fellelni az oktatókat – több mint 20 főt –, akik a szakterületük elismert egyéniségei voltak. Így lett 1975 a Tanítóképző életében mérföldkő, azaz ettől az időponttól a Tanítóképző – a Főiskola.

Gesztesi József tanár úr mindent megtett, hogy a nagy múlttal rendelkező intézmény még jelentősebb szerepet töltsön be a magyar felsőoktatás rendszerében. 1978-ban, amely a Tanítóképző 200 éves jubileumának az éve, megfogalmazódott a névválasztás igénye. 1959-ben már megíúsított névválasztás után Tanár úr felvállalta és kezdeményezte Apáczai Csere Jánosról az intézmény elnevezését, és ez 1979-ben meg is valósult. Határozottságról, céltudatosságról tanúskodnak mindezek. Most, amikor kimondjuk, hogy 240 éves az Apáczai, nem is gondolunk arra, hogy amikor a 200 éves jubileumon megtörtént az intézmény elnevezése, milyen, sok-sok feszültséget igénylő küzdelem volt a névválasztás mögött. Köszönjük Főigazgató úr, mert egy ilyen mozzanat egy intézmény jövőjét határozza meg. Ma már tudjuk, hogy a választott név értéktartó, rangot adó.

Azt is tudjuk, hogy a további évek tudatos szakmai építkezése nélkül nem tarthatna itt az intézmény, ahol ma tart. Főigazgató úr tevékenysége eredményeként a Pécsi Tanárképző Főiskola konzultációs bázisa a Liszt Ferenc utcában jött létre, bevezetésre került a győri tanítóképzésben is a szakkollégiumi rendszer, megépült a tornacsarnok, bővült a kollégium. Intézményközi kapcsolat alakult ki hazai tanítóképzőkkel, de azon túl a volt NDK és az ausztriai Kismarton tanítóképzőjével, amely – különösen az utóbbi – akkor nem mindennapos esemény volt. A tanár úr egyik kutatási területe a közművelődési kérdésekre irányult, ahol önálló jegyzetek írásával segítette e terület módszertanának oktatását. Tudományos igénnyel foglalkozott a gyermekek közösségben eltöltött szabadidejének pedagógiájával, az akkori fogalmakkal élve az úttörő mozgalom nyújtotta lehetőségeknek a gyermek nevelésében betöltött szerepével. A pályafutásának befejezése előtti években a kutatói tevékenysége a magyarságkutatás irányába fordult.

Kedves Tanár úr! Az életed kötődött a könyvhöz, így a könyvtárhoz. A Te életed is példázza, hogy a bölcsesség alapjai könyvekből gyökereznek. Ez a szemlélet ma is példaként lebeg előttem, előttünk. Ezért jöhetett létre az intézményben regionálisan ma is jelentős gyűjteménnyel rendelkező és meghatározó pedagógiai könyvtár.

A tevékenységed 20 évére van már rálátásunk, mondhatjuk, hogy a tetteid, egyéniséged is biztosította a képzőt, hogy az teljes értékű felsőoktatási intézményként működjön. Akik ismertek, úgy fogalmazznak, hogy elment ismét a tanítóképző egy meghatározó egyénisége, aki a jövőért akaró tenni akarás, megfontolt véleményalkotás példaképe volt.

Gesztesi József főigazgató úr kedvessége munkatársaival, beosztottjaival, tanítványaival a segítő akaratát tükrözte. Az tud minden szinten hiteles emberként megjelenni, aki hétköznapijában, a napi gondok monotonitásában is ezt teszi. Tudjuk, hogy ezt tetted. Szerető feleségedet sajnos korán elvesztetted, de az apai szeretet megnyilvánult fiad, Péter és családjának segítségével, a gondoskodásodban. Ezt a szerető gondoskodást tapasztalhattuk meg, amikor az intézményért, a tanítóképzésért, a reád bízott fiatalokért teljes egészében feleltél.

Kedves Főigazgató úr! Ezen a Földön mindenkinek megvan a maga kincse, ami rá vár – írja korunk egyik népszerű írója, Paulo Coelho. A Te kincsed a Tanítóképzőben tárult elénk, megtaláltad a kincs bemutatásának teljes értékű helyét. Mi reméljük, hogy e helyen úgy élted meg e földi létet, azzal a tudattal távoztál közülünk, hogy azt megtetted, amit megtehetted.

Kedves Jóska Bácsi! A Sors megadta nekem, hogy hosszú évekig folytathattam munkádat. Hiszem, hogy azért lehettek eredményesek a pályafutásod utáni évtizedek is, mert jó stabil épületrészt építettél be az intézmény újkori történetébe, amelynek ma is érezni hatását, azaz amelyre lehetett tovább építkezni. Ezért lehet az az intézmény, amely 1975-ben lett főiskola, ma a Széchenyi István Egyetem egyik meghatározó kara. Hisszük és látjuk, hogy itt is igaz áttételesen az a bibliai példa, hogy minden tettünket kősziklára kell építeni. Köszönjük a Te általad megteremtett múlt eredményét, annak a későbbi lehetőségét.

Itt a földön nagyszámú tisztelőid, ismerőid emlékedet őrzik, de fenn az égben a tanítóképzős vezetői múltból fakadóan sok-sok oktatótársad, munkatársad fog köszönteni és veled emlékezni, és örök életet élni. Tanítványaid, munkatársaid a Széchenyi István Egyetem, az Apáczai Csere János Kar polgárai – akiknek nevében szóltam – emlékezetében itt maradsz.

Az itt maradtak kívánják, óhajtják, hogy ott fenn a földi tetteidért mindenkor áldjon meg, öleljen az Isten! Béke legyen veled! Isten Veled!”